

Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru

3 Chwefror 2023

TEITL: Diweddariad ar Broses Newid Prosiectau a Chais i Newid Egni
AWDUR: Hedd Vaughan-Evans, Pennaeth Gweithrediadau
Henry Aron, Rheolwr y Rhaglen Ynni

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Pwrpas yr adroddiad hwn yw egluro'r cais i newid gan Egni a'r effaith arfaethedig ar y broses newid prosiectau.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1. Cytuno i'r cais i newid a gyflwynwyd gan Brifysgol Bangor i gadw cam 1 o brosiect Egni o fewn Cynllun Twf Gogledd Cymru a thynnu cam 2 o'r prosiect yn ôl.

2.2. Yn ddarostyngedig i gytuno ar 2.1, clustnodi'r cyllid a ryddheir o Egni Cam 2 i'r broses newid prosiectau ac ymestyn y sgôp fel y nodir yn yr adroddiad hwn.

2.3. Cytuno ar y sgôp a'r gofynion isafswm ar gyfer prosiectau Ynni Carbon Isel newydd fel y nodir yn yr adroddiad.

2.4. Cytuno i'r amserlen ddiwygiedig a nodir yn yr adroddiad hwn ar gyfer y broses newid prosiectau gan gynnwys lansiad ffurfiol ym mis Chwefror 2023.

2.5. Dirprwyo awdurdod i'r Cyfarwyddwr Portffolio i weithredu'r Broses Newid Prosiectau fel y nodir yn yr adroddiad hwn ac ymgymryd â'r holl gamau angenrheidiol i gwblhau'r ddogfennau sydd ei hangen i ddechrau'r broses.

3. Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

3.1. Fel sydd wedi'i nodi yn yr adroddiad.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Ym mis Rhagfyr 2020, fe wnaeth y Bwrdd Uchelgais a Llywodraethau Cymru a'r DU gytuno ar y Cytundeb Terfynol ar gyfer Cynllun Twf Gogledd Cymru.

4.2. Mae gan Gynllun Twf Gogledd Cymru broses rheoli newid yn ei lle i sicrhau bod newidiadau posib i sgôp y Cynllun Twf a'r prosiectau yn cael eu dal, eu hasesu a lle bo hynny'n berthnasol, eu hystyried gan y Bwrdd.

4.3. Mae'r Cytundeb Twf Terfynol yn nodi sefyllfa'r bwrdd mewn perthynas â phrosiectau amgen posib:

"Rhaid i unrhyw brosiectau newydd neu amgen sydd i'w cyflwyno am ystyriaeth, ddangos eu bod yn cyflawni yn erbyn yr achos busnes rhaglen perthnasol ac amcanion yr achos busnes portffolio. Lle mae'r prosiectau hyn o fewn yr amlen ariannol gytûn bresennol ar gyfer y bartneriaeth, byddai angen i'r Bwrdd Uchelgais Economaidd wneud penderfyniad yn eu cylch."

4.4. Ym mis Rhagfyr 2022, cytunodd y Bwrdd i'r meini prawf ar gyfer y broses newid prosiectau wreiddiol i'w lansio ar 16 Ionawr. Penderfynodd y Cyfarwyddwr Portffolio, mewn ymgynghoriad â Chadeirydd y Bwrdd Uchelgais i oedi'r broses ar ôl cael gwybod am y cais i newid oedd i'w gyflwyno gan Brifysgol Bangor ynghylch prosiect Egni fyddai â goblygiadau i'r broses hon.

4.5 Mae'r prosiect Egni gyda Phrifysgol Bangor wedi bod yn adrodd yn goch ers dros 12 mis ac mae wedi bod yn cael ei adolygu gan y Swyddfa Rheoli Portffolio. Roedd dull dau gam i'r prosiect yn cael ei ystyried gyda'r Brifysgol er mwyn cyflymu'r gwaith o'i gyflawni.

Cais i Newid Egni

4.6. Sgôp gwreiddiol prosiect Egni oedd buddsoddi mewn datblygu'r isadeiledd ym Mhrifysgol Bangor a Pharc Gwyddoniaeth Menai, gwella galluedd y Gogledd a'r DU ar gyfer arloesedd mewn ynni carbon isel a meysydd cysylltiedig, gan helpu i greu'r amodau ar gyfer mewnfuddsoddiad newydd a thwf busnes yn y gadwyn gyflenwi ynni carbon isel yn y Gogledd.

4.7. O ganlyniad i oedi i'r gwaith o ddatblygu'r achos busnes, costau cynyddol a diffyg sicrwydd ynghylch strategaeth ystadau ehangach Prifysgol Bangor, mae'r Swyddfa Rheoli Portffolio wedi bod yn gweithio gyda'r Brifysgol i ddatblygu dull graddol i'r prosiect. Byddai Cam 1 yn canolbwyntio ar y datblygiad llai ym Mharc Gwyddoniaeth Menai, gyda Cham 2 yn cynnwys cyfleusterau ehangach campws Prifysgol Bangor.

4.8. Mae Prifysgol Bangor wedi cyflwyno cais i newid i'r Bwrdd Uchelgais i gadw Cam 1 (datblygiad newydd ym Mharc Gwyddoniaeth Menai) o fewn y Cynllun Twf a thynnu Cam 2 (datblygiad ehangach campws y Brifysgol) yn ôl. Mae'r cais i newid gan y Brifysgol wedi'i gynnwys yn Atodiad A.

4.9 Byddai Cam 1 y prosiect yn gweld £4m o fuddsoddiad y Cynllun Twf i greu adeilad a chyfleusterau newydd ym Mharc Gwyddoniaeth Menai wedi'i alinio â sgôp gwreiddiol y prosiect a byddai'n cyflawni 49 o swyddi net a £4m mewn cyllid cyfatebol. Nodir cymhariaeth o'r prosiect gwreiddiol a sgôp diwygiedig Cam 1 Egni isod:

	Achos Busnes gwreiddiol y Portffolio 2020	Y Cais i Newid
Cyllid y Cynllun Twf	£21m	£4m
Cyfanswm Buddsoddiad	£97.7m*	£8m
Swyddi Net	20	49

** Diwygiwyd y rhagolwg i £41m ers i Achos Busnes gwreiddiol y Portffolio gael ei gymeradwyo, fodd bynnag, ni chafodd y newid hwn ei gymeradwyo gan y Bwrdd erioed gan fod y prosiect wedi parhau dan adolygiad.*

4.10 Mae'r PMO yn cefnogi'r cais i newid gan fod y prosiect diwygiedig yn dal i gyflawni ar amcanion y rhaglen ac ar greu swyddi. Mae gostyngiad sylweddol yng nghyfanswm y buddsoddiad wedi'i liniaru'n rhannol gan ryddhau £17m y gellir ei ddefnyddio i ddenu prosiectau newydd i'r Cynllun Twf. Cadarnhawyd yr argymhelliad hwn gan y Bwrdd Portffolio ar 20 Ionawr 2023 i'w ystyried gan y Bwrdd Uchelgais.

Effaith ar y Broses Newid Prosiectau

- 4.9. Byddai tynnu cam 2 yn ôl yn rhyddhau tua £17m, a allai, yn ddarostyngedig i benderfyniad gan y Bwrdd Uchelgais, gael ei gynnwys o fewn y broses newid prosiectau i greu cronfa ariannu gyffredinol o tua £30m i brosiectau newydd ymgeisio iddi.
- 4.10 Byddai sgôp y broses newid prosiectau yn cael ei ymestyn i gynnwys y rhaglen Ynni Carbon Isel (yn ogystal â'r rhaglenni Tir ac Eiddo a Bwyd-amaeth a Thwristiaeth a gymeradwywyd ym mis Rhagfyr 2022) ac mae cyfres o ofynion isafswm ar gyfer y rhaglen hon wedi'i chynnwys yn Atodiad B.
- 4.11 Y sgôp arfaethedig yw'r tair rhaglen a amlinellir uchod, fodd bynnag, byddai cynigion ar gyfer Cysylltedd Digidol ac Arloesi mewn Gweithgynhyrchu Gwerth Uchel yn cael eu hystyried lle gall prosiectau ddangos effaith sylweddol fwy yn nhermau swyddi a buddsoddiad na'r meini prawf isafswm a nodir ar gyfer y rhaglenni eraill.
- 4.12 Mae'r holl egwyddorion eraill a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Rhagfyr 2022 yn parhau heb eu newid.

Amserlenni

- 4.13. Mae amserlen dros dro wedi'i chynnwys isod, yn amodol ar benderfyniad y Bwrdd ar 3 Chwefror. Bydd faint o amser sydd ei angen i gwblhau gweithgareddau asesu yn dibynnu ar nifer y cynigion a dderbynir.

Gweithgaredd	Amserlenni
Lansio Sganio'r Gorwel	Canol Chwefror 2023
Gorffen Sganio'r Gorwel	Diwedd Mawrth 2023 (tua 6 wythnos)
Porth Caled, Creu Rhestr Hir a Rhestr Fer	Ebrill 2023
Gofyn am ragor o wybodaeth gan y prosiectau sydd ar y rhestr fer	Mai 2023
Asesiad o'r Rhestr Fer a Phenderfyniad y Bwrdd Uchelgais	Meh 2023

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 5.1. Cedwir cyllid sydd wedi'i glustnodi dros dro i brosiect sydd wedi'i dynnu'n ôl o Gynllun Twf Gogledd Cymru o fewn y portffolio ehangach ac mae'r penderfyniad ar brosiect neu brosiectau amgen yn fater i'r Bwrdd Uchelgais ei benderfynu.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 6.1. Mae'r Cytundeb Twf Terfynol y cytunwyd arno rhwng partneriaid y Bwrdd Uchelgais, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yn amlinellu'r paramedrau eang y mae'n rhaid i broses i adnabod prosiectau newydd neu amgen lynu wrthynt.
- 6.2. Yn unol â Chytundeb Llywodraethu 2 a'r Cynllun Busnes Cyffredinol, bydd ail-glustnodi cyllid o fewn y Cynllun Twf yn fater i'r Bwrdd Uchelgais benderfynu arno o fewn yr amlen fforddiadwyedd gytûn ar gyfer y bartneriaeth a lle mae'r prosiectau'n cyflawni yn erbyn amcanion y Cynllun Twf a'i raglenni.

ATODIADAU:

Atodiad 1	Cais i Newid Egni
Atodiad 2	Ynni carbon isel - Gofynion Lleiafswm
Atodiad 3	Llythyr tynnu prosiect yn ôl gan Brifysgol Bangor

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. **Swyddog Monitro - Awdurdod Lletya:**

"Rwy'n fodlon fod y penderfyniad a geisir yn briodol ac yn unol a rôl y Bwrdd Uchelgais."

ii. **Swyddog Cyllid Statudol (Swyddog Adran 151 yr Awdurdod Lletya):**

"Rwyf yn fodlon fod yr adroddiad yn adlewyrchiad teg o'r sefyllfa, ac yn amlinellu'n gywir y sefyllfa ddiweddaraf o ran y prosiect hwn a'r effaith ariannol ar raglen waith y Bwrdd Uchelgais."